

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpată, prin care se solicită casarea sentinței judecătorești Edineț din 20 ianuarie 2015 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 aprilie 2015, în cauza penală privind-o pe

GOROBEȚ Angela Leonid, născută la 08 noiembrie 1967, originară din s. Lipcani r-nul Briceni și domiciliată în or. Briceni str. Nucarilor 6.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.06.2014 – 20.01.2015;

Instanța de apel: 20.02.2015– 08.04.2015;

Instanța de recurs: 02.06.2015 –15.07.2015.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorești Edineț din 20 ianuarie 2015, Gorobeț A. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale.

Măsura preventivă, obligațiunea de nepărăsire a localității, a fost menținută pînă la data intrării sentinței în vigoare.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat, *în fapt*, că Gorobeț A. în perioada anului 2009-2010, intenționat a executat semnătura din numele lui Bălan D. din rubrica „Semnătura” cu numărul de ordine 23 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 74, precum că Bălan D. 1-a împuternicit pe Pavaloi I. să efectueze din numele ei acțiunile necesare privitor la rezilierea contractelor de arendă a terenurilor ce îi aparțin și separarea bunurilor ce îi revin din proprietatea comună, inclusiv să înstrăineze din numele ei în corespundere cu regulamentele în vigoare bunurile ce se află în proprietate comună divizată pe cote părți, să semneze din numele ei acorduri privind modul reparării cotelor părți în natură între diferite grupuri de proprietari, privind modul de folosire a bunurilor, să încheie în numele ei acorduri despre transmiterea litigiilor legate de folosirea sau separarea bunurilor spre soluționare instanței de judecată sau arbitrilor aleși, să reprezinte interesele ei în ședințele judiciare sau arbitrale, să formuleze și să semneze în numele ei cereri ce țin de litigiile apărute,

să recunoască sau să renunțe parțial sau total la pretențiile din cererile înaintate, să semneze în numele ei acorduri de compromis (tranzacții de împăcare) în litigiile apărute, să asigure executarea hotărârilor adoptate de instanța de judecată sau arbitrii aleși, prin ce intenționat a confecționat și deținut documentul oficial fals - procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 74.

Tot ea, în aceeași perioadă și circumstanțe, intenționat a executat semnătura din numele lui Grosu I. de la rubrica „Semnătura” cu numărul de ordine 17 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 81, a Marcu E. de la rubrica „Semnătura” număr de ordine 1 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 86, a lui Earmoliuc V. de la rubrica „Semnătura”, număr de ordine 8 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 101, la fel a permis intenționat executarea semnăturii din numele Achilinei Al. de către o altă persoană prin procedeul imitației servile, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 1 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.74, procură pe care au deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele Ganu Z. de către o altă persoană, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 18 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 80, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui Gutium M. de către o altă persoană prin procedeul execuției din fantezie, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 10 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.82, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui Gutium Vl. de către o altă persoană și anume de către Gutium L., în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 22 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.82, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui Grosu V. de către o altă persoană prin procedeul execuției din fantezie, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 22 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 81, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui Capațina V. de către o altă persoană prin procedeul imitației libere, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 4 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.76, procură pe care au deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele Lorei C. de către o altă persoană, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 17 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.77, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui Capațina I. de către o altă persoană prin procedeul imitației libere, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 1 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.76, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui Ciacîr Vl. de către o altă persoană prin procedeul imitației libere, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 12 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.76, persoană care a executat și semnătura în dreptul numelui Ciacîr V., procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui Ciacîr I. de către o altă persoană prin procedeul imitației

libere, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 5 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.77, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui Ciobănaș V. de către o altă persoană prin procedeul imitației libere, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 2 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.78, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui V. Cojocari de către o altă persoană prin procedeul imitației libere, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 21 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.78, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele Druțac T. de către o altă persoană prin procedeul execuției din fantezie, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 12 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 13, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele Vieru L. de către o altă persoană și anume de către Vieru Al., în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 12 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.95, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele L. Mîrza de către o altă persoană, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 12 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.86, persoană care a executat și semnătura din dreptul numelui lui Mîrza F. (numărul de ordine 10 din aceeași procură), procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui Pantiliciuc Iu. de către o altă persoană, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 9 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 86, persoană care a executat și semnătura din dreptul numelui lui Pantiliciuc Ivan (numărul de ordine 10 din aceeași procură, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele Pșenița Z. de către o altă persoană prin procedeul imitației libere, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 14 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.90, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele lui Pavaloi Vl. de către o altă persoană, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 25 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 89, persoană care a executat și semnătura din dreptul numelui Pavaloi M. (numărul de ordine 17 din aceeași procură), procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele Rudenco Z. de către o altă persoană prin procedeul execuției din fantezie, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 23 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr.109, procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele Tihu M. de către o altă persoană, prin procedeul execuției din fantezie, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 23 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior dreapta cu nr. 93, persoană care a executat și semnătura din dreptul numelui Tihu L. (numărul de ordine 22 din aceeași procură), procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele Tihu M. de către o altă persoană, prin procedeul execuției din fantezie, în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 23 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în

colțul superior dreapta cu nr.93, persoană care a executat și semnătura din dreptul numelui Tihu L. (numărul de ordine 22 din aceeași procură), procură pe care a deținut-o cunoscând cu certitudine că este falsă, a permis intenționat executarea semnăturii din numele Ticălos Al. de către o altă persoană și anume de către Ticălos M., în rubrica „Semnătura”, numărul de ordine 10 din procura datată cu 12.04.2009 și numerotată în colțul superior.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *de drept*, faptele inculpatei Gorobeț A. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal adică *confeccionarea și deținerea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către inculpata Gorobeț A., care a solicitat casarea sentinței de condamnare cu dispunerea achitării în privința sa, din motivul lipsei în acțiunile ei a semnelor componente de infracțiune. Ulterior, inculpata a mai declarat un apel suplimentar.

În esență, în cererile sale apelanta a invocat că nu a executat semnăturile din procuri și nu este de acord cu expertiza grafologică nr. 1357 din 09.08.2013, potrivit căreia s-a constatat că semnăturile lui Balan D., Grosu I., Marco E. și Earmoliuc V. au fost executate de către dînsa. Totodată, s-a specificat că expertiza nominalizată a fost efectuată cu încălcarea normelor de procedură penală, iar expertul de la CNEJ a pus la baza expertizei procuri în copii, nu originalul acestora, ceea ce contravine procedurii. Prin urmare, s-a opinat că acest raport nu poate fi pus la baza condamnării sale.

Gorobeț A. a indicat că nu a avut un careva interes de a executa semnăturile din procuri.

În timpul urmăririi penale au fost ridicate mostre ale semnăturilor unor persoane fără a fi întocmit un proces-verbal în acest sens, iar asta duce la decăderea acestor documente din lista probelor, fiind admise erori procedurale.

La materialele cauzei lipsesc careva probe care ar confirma cînd, de cine, sub ce număr de ieșire și ce documente au fost expediate de către organul de urmărire penală în adresa expertului.

De asemenea, inculpata a menționat că eronat în sentință, instanța de fond a conchis asupra faptului că dînsa a permis altor persoane necunoscute executarea semnăturilor din numele persoanelor indicate în procură.

Subsidiar celor expuse supra, inculpata a mai invocat că instanța de fond eronat nu a aplicat în privința sa prevederile art. 60 Cod penal, eliberarea de răspundere penală din motivul expirării termenului de prescripție.

În consecință, Gorobeț A. a indicat că instanța de fond a examinat cauza în privința sa în mod tendențios, vădit ilegal și cu intenția de a fi pedepsită cu cea mai aspră pedeapsă sub formă de amendă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 aprilie 2015, apelul inculpatei a fost admis cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit căreia Gorobeț A. a fost liberată de răspundere penală pentru săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal și cu încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate instanța de apel a menționat că instanța de fond a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatei și făcând o încadrare justă a acțiunilor acesteia în baza art. 361 alin. (1) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a considerat că instanța de fond a făcut o analiză amplă a probelor prezente la materialele cauzei, de altfel la baza sentinței de condamnare fiind întemeiat puse declarațiile martorilor: Pavaloi I., Achilina Al., Lungu V., Grosu I., Grosu V., Ciobănaș (Cernei) L., Vieru Al., Ciobănaș Al., Ciobănaș M., Cojocari I., Druțac V., Ticălos M., Căpățînă V., Cazac Z., Scovorodin A.

Instanța de apel a constatat, de asemenea, că sentința instanței de fond s-a bazat și pe probele scrise ale cauzei penale, care au fost cercetate atît în instanța de fond, cît și în cea de apel, în particular avîndu-se în vedere:

- ordonanțele din 15.06.2012 și respectiv din 17.07.2012 privind dispunerea efectuării expertizei grafologice pe faptul falsificării procurilor și înstrăinării bunurilor materiale ce aparțin cotelor valorice a unui grup de persoane din s. Cotiujeni;

- raportul de expertiză nr 1991 din 28.09.2012, prin care s-a stabilit că semnăturile de la rubrica „semnătura” din cele 42 de procuri datate cu 12.04.2009 au fost executate de persoane diferite;

- raportul de expertiză nr.935 din 04.06.2013, prin care s-a stabilit că semnăturile de la rubrica „semnătura” din procurile datate cu 12.04.2009 au fost executate de persoane diferite;

- raportul de expertiză nr.1357 din 09.08.2013, prin care s-a stabilit că în procurile datate cu 12.04.2009, semnăturile din numele lui Bălan D., Grosu I., Marco (Marcu) E. și Ermaliuc (Earlmaliuc) V. au fost executate de către Gorobeț A.;

- procesul-verbal al Adunării Generale a coproprietarilor reprezentați de Pavaloi I.v din 23.06.2010 cu participarea a 385 proprietari privind vînzarea obiectelor din bunurile primite în contul cotelor părți valorice;

- procesul-verbal al Adunării Generale a coproprietarilor reprezentați de Gorobeț V. din 12.04.2009, privind separarea obiectelor din bunurile primite în contul cotelor părți valorice și prin care s-a hotărît a împuternici pe Pavaloi I. de a primi de la Gorobeț V. în contul cotelor valorice patrimoniul separat în valoarea 830 205 lei cu prețul de 829 746 lei;

- procesele-verbale de audiere a martorilor datate cu 12.01.2011 și cu 13.01.2011;

- procesele-verbale de audiere a martorilor din 01.04.2011 și 02.01.2011, ordonanța cu privire la colectarea mostrelor semnăturilor, procesele verbale de colectare a mostrelor de semnături;

- procesele-verbale de audiere a martorilor din 17.05.2011 și din 18.05.2011, ordonanța cu privire la colectarea mostrelor semnăturilor, procesele-verbale de colectare a mostrelor de semnături;

- procesele-verbale de audiere a martorilor din 03.07.2011 și din 05.07.2011, ordonanța cu privire la colectarea mostrelor semnăturilor, procesele-verbale de colectare a mostrelor de semnături.

Instanța de apel a considerat nefondate argumentele apelantei, precum că mostrele de semnături au fost ridicate contrar normelor procesual penale, acestea fiind ridicate în baza proceselor-verbale de colectare a mostrelor de semnături, semnate de către ofițerul de urmărire penală și de către persoana de la care a fost ridicată mostra semnăturii, fapt ce confirmă legalitatea actului procesual.

De asemenea, instanța de apel a constatat că probele indicate supra, care au fost puse la baza sentinței, confirmă incontestabil vinovăția inculpatei Gorobeț A. în comiterea infracțiunii incriminate și combat versiunea acesteia privitor la nevinovăția sa. Instanța de fond întemeiat a apreciat critic declarațiile inculpatei și le-a considerat ca fiind o metodă de a se eschiva de la răspunderea penală, or, aceste declarații vin în contradicție cu celelalte probe acumulate pe cauză și cercetate în cadrul ședinței de judecată.

Mai mult, probele administrate pe cauză corespund cerințelor stipulate de art.101 Cod de procedură penală, adică sunt pertinente, concludente și utile pentru a putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare, ele fiind în coroborare.

În același timp instanța de apel a considerat necesar de a respinge argumentul apelantei, precum că raportul de expertiză grafologică nr. 1357 din 09.08.2013 a fost efectuat în baza copiilor procurilor anexate la materialele cauzei, iar expertul a menționat că la efectuarea expertizei au fost puse la dispoziție procuri originale. Instanța de apel de asemenea a invocat că experții raportului nominalizat, în conformitate cu art. 312 Cod penal, au fost avertizați de răspunderea ce o poartă pentru prezentarea cu bună știință a concluziilor false.

Colegiul a considerat necesar de a respinge argumentul inculpatei, precum că raportul de expertiză grafologică nr.1357 din 09.08.2013 a fost efectuată în baza copiilor procurilor anexate la materialele cauzei, or, potrivit raportului nominalizat la dispoziția expertului pentru efectuarea expertizei au fost puse: *procuri din 12.04.2009, din numele coproprietarilor bunurilor Asociației "Cotiujeni", care împraternicesc cet. Pavaloi I. în reprezentarea intereselor, numerotate în colțul superior dreapta cu nr. 74, 81, 86, 101, originale, pe 4 file* (f.d.124; Vol. IV).

Potrivit scrisorii de însoțire cu nr. 4268 din 23.07.2013 în adresa Centrului Național de expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al RM pentru asigurarea efectuării expertizei au fost expediate mai multe acte, printre care și procuri datate cu 12.04.2009 pe 4 file.

Mai mult ca atât, experții Anioci R. și Dudceac T. în conformitate cu art.312 Cod penal au fost avertizați de răspunderea ce o poartă pentru prezentarea cu bună știință a concluziilor false, și astfel nu persistă nici un dubiu rezonabil referitor la faptul că raportul de expertiză nr.1357 din 09.08.2013 a fost efectuat neavând ca obiect de cercetare procurile în original.

Prin urmare, s-a considerat neîntemeiat argumentul inculpatei conform căruia aceasta nu a semnat procurile în cauză, or, potrivit raportului de expertiză nr.1357 din 09.08.2013, semnăturile din numele lui Balan D., Grosu I., Marco (Marcu) E. și Ermaliuc (Earlmaluc) V. au fost executate de către Gorobeț A.

Cu referire la argumentul inculpatei conform căruia procurile supuse expertizei nu pot servi ca obiect al infracțiunii pe motiv că acestea nu cad sub incidența noțiunii de “*documente oficiale*” prevăzută de norma dispozitivă a art. 361 Cod penal, instanța de apel a invocat că art. 6 al *Legii RM nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație* s-a statuat că documentul oficial poate să apară și sub forma documentului privat, pus la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale în condițiile legii de către alți subiecți de drept. În această ordine de idei instanța de apel a reținut că procurile supuse expertizei în conformitate cu decizia nr.4-1ril-2/2014 din 20 martie 2014 a Colegiului penal a Curții Supreme de Justiție sunt documente oficiale, au fost declarate perfect valabile, constituind obiectul material al infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal.

Astfel, analizând materialele dosarului instanța de apel, la fel ca și instanța de fond, a concluzionat asupra vinovăției inculpatei Gorobeț A. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal și a constatat existența temeiurilor de încetare a procesului penal în privința inculpatei Gorobeț A. conform art. 53 lit. g), și anume expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală “*persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componentei de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile: ...prescripției de tragere la răspundere penală*”.

De asemenea, potrivit art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, „*în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct. 5)-9), 285 alin.(1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă*”.

Deci, potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea imputată inculpatei Gorobeț A. face parte din categoria infracțiunilor ușoare dat fiind că art. 361 alin. (1) Cod penal prevede în calitate de sancțiune amenda în mărime pînă la 300 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau închisoare de pînă la 2 ani. Astfel instanța de apel a statuat că infracțiunea incriminată inculpatei a fost săvârșită în perioada anului 2009-2010, iar urmărirea penală a fost începută la 20.01.2011, astfel de la comiterea acestora a trecut mai mult de 2 ani, fapt ce a determinat instanța de apel ca în mod necesar să înceteze procesul penal în cauza intentată în privința inculpatei Gorobeț A. în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată în cauză de către instanța de apel, inculpata Gorobeț A. a contest-o cu recurs ordinar, prin care solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel cu adoptarea unei hotărîri de achitare în privința sa din motivul lipsei componentei de infracțiune în acțiunile dînzei.

Decizia instanței de apel, recurenta o consideră ilegală, întrucît cauza nu a fost examinată sub toate aspectele și în mod obiectiv, nu s-a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, ajungîndu-se incorect la concluzia privind vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate.

Recurenta consideră că urmărirea penală a fost efectuată cu abateri de la normele de drept procesual-penal, astfel fiind contestată legalitatea Raportului de expertiză nr. 1357 din 09.08.2013 care, conform spuselor inculpatei, a fost efectuat prin prezentarea copiilor procurilor și nu a originalelor.

Mai mult, inculpata opinează că, la materialele dosarului lipsește foaia de însoțire a documentelor prezentate experților și prin urmare, există dubii privind originalitatea documentelor prezentate experților, iar întru susținerea afirmațiilor sale inculpata a invocat prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură penală. În timpul urmăririi penale au fost ridicate diferite documente, procuri și mostre de semnături și înscrisuri, a fost numită efectuarea unei expertize grafologice pentru stabilirea persoanelor care au efectuat semnăturile din procuri. Expertul Centrului Național de Expertize Judiciare, Gurău N., nu a putut stabili de cine sunt efectuate semnăturile din procurile prezentate.

În susținerea recursului ordinar inculpata Gorobeț A. a mai susținut că instanța de fond nu a apreciat corect probele care au fost puse la baza sentinței de condamnare, indicând că de fapt declarațiile martorilor confirmă incontestabil lipsa vinovăției inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate. Recurenta afirmă că a participat doar la perfectarea procurilor, însă nu a fost parte în procesul civil și nu a folosit în alt careva mod procurile respective întru soluționarea pricinii civile. Pentru a fi perfect valabile procurile urmează a fi autentificate de către organele specializate, însă cele întocmite de dânsa erau în formă scrisă simplă și nu aveau putere juridică, reieșind din acest fapt în acțiunile sale nu se conțin elementele infracțiunii de falsificare a documentelor oficiale false.

De asemenea, recurenta consideră că instanța de fond nu a luat în considerare prevederile art. 60 alin. (1) Cod penal și art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală în legătură cu încetarea urmăririi penale ca urmare a expirării termenului de prescripție, totodată nu a considerat în calitate de circumstanță atenuantă că inculpata a comis o infracțiune ușoară, aplicându-i amenda maximă prevăzută de sancțiunea normei imputate.

În drept, titulara recursului își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, acuzatorul de stat a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de către apărătorul inculpatului, menționând că recurenta se referă la starea de fapt a cauzei, ceea ce nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu și în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din textul recursului, se constată că recurenta invocă drept temei de declarare a acestuia prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, și anume, menționând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a dat o apreciere eronată probatoriului administrat, iar în acțiunile sale nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, în baza căruia Gorobeț A. a fost condamnată.

Însă, în raport cu textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelului declarat de inculpată și adoptarea soluției expuse pe larg în pct. 4 din prezenta decizie.

Cu referire la cele invocate de recurentă precum că, instanța de apel nu s-a expus punctat asupra tuturor motivelor invocate în apel, Colegiul penal menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiza și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de fond și cea de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și a concluzionat corect ca aceasta se încadrează în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 60 Cod penal.

Mai mult, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care în ansamblul lor au confirmat anume vinovăția inculpatei în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

La fel, Colegiul penal reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungînd la concluzia corectă că sentința de condamnare atacată este legală și întemeiată în partea constatării vinovăției lui Gorobeț A. de confecționarea și deținerea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, însă, la caz, este incident de a fi aplicat art. 60 Cod penal, potrivit căreia Gorobeț A. a fost eliberată de răspundere penală pentru săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal și cu încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, iar instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelantă, specificînd motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

În continuare, din textul recursului declarat, se constată că recurenta critică soluția instanței de apel, de altfel și cea a primei instanțe, întrucît acestea au dat o apreciere eronată probatoriului administrat în cauză.

Așadar, în ceea ce privește faptul dacă o asemenea situație reprezintă o eroare de drept, în vederea respingerii argumentelor inculpatei, Colegiul penal amintește că, la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decît cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond și de apel. Deci, Colegiul penal nu va examina criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de fond și cea de apel, corectitudinea condamnării inculpatei Gorobeț A. privind învinuirea imputată acesteia prin rechizitoriu.

Totodată, Colegiul penal pe această linie de considerente specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurentă, Colegiul penal, verificând suplimentar materialele dosarului, specifică că, judecând apelul, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de menținere a condamnării lui Gorobeț A. în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că inculpata a săvârșit infracțiunea nominalizată supra în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs apreciază drept vădit neîntemeiate criticile recurentei privitor la adoptarea unei decizii ilegale de către instanța de apel în privința sa, totodată, menționând că Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a ajuns la concluzia corectă că probele cercetate, coroborând între ele, formează un ansamblu probatoriu prin care indubitabil se dovedește vinovăția inculpatei Gorobeț A. de săvârșirea infracțiunii imputate și totalmente se combat cu argumentele aduse, la caz, de către partea apărării în susținerea nevinovăției sale.

Asupra celor constatate se impune și mențiunea că, criticile formulate de recurentă în recursul ordinar declarat, cu privire la dispunerea condamnării lui Gorobeț A., au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de fond și cea de apel și, căroră instanțele de judecată ierarhic inferioare, le-au dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în hotărârile adoptate, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, temeuri de casare a hotărârii atacate, nu s-au stabilit, or concluzionând asupra celor expuse, instanța de recurs consideră, că în prezenta cauză nu se constată erorile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

Subsidiar, privitor la alegațiile recurente ce țin de faptul că urmărirea penală a fost efectuată cu abateri de la normele de drept procesual-penal, astfel fiind contestată legalitatea Raportului de expertiză nr. 1357 din 09.08.2013 care, conform spuselor inculpatei, a fost efectuat prin prezentarea copiilor procurilor și nu a originalelor, Colegiul penal reiterează că, potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Deci, în atare situație, conducându-ne de cele stipulate în norma citată supra, se conchide că la etapa judecării recursului ordinar, inculpata nu este în drept de a critica acțiunile efectuate

la etapa urmăririi penale, omițând termenul de contestare a acestora reglementat exhaustiv de lege.

În continuare, referitor la criticele recurentului în ceea ce privește existența componenței de infracțiune în acțiunile sale în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, în cauza supusă judecării, Colegiul penal explică următoarele.

Așadar, instanțele ierarhic inferioare au dispus condamnarea inculpatei în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, din motiv că faptele acesteia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii nominalizate.

Potrivit jurisprudenței constante a Colegiului penal în această materie, se reține că infracțiunea prevăzută de art. 361 atentează la ordinea stabilită a autentificării documentale a faptelor ce au importanță juridică.

Obiectul material al faptei infracționale analizate îl reprezintă documentele oficiale false. Latură obiectivă constă în fapta prejudiciabilă care se concretizează în acțiunea de confecționare, deținere, vânzare sau folosire a documentelor oficiale false, care conferă drepturi sau scutesc de obligațiuni.

Înțelesul noțiunii de *falsificare* constă atât în modificarea totală a documentelor oficiale, cât și în introducerea în document a unor informații falsificate. Aceasta se poate realiza prin următoarele modalități: ștergerea, adăugarea, corectarea conținutului textului, schimbarea datei, falsificarea semnăturii persoanei etc.

Folosirea documentelor falsificate, constă în acțiunile de vânzare, dăruire, schimb și alte forme de transmitere spre folosire de către alte persoane contra plată sau gratis. Componența de infracțiune este formală și se consideră consumată din momentul falsificării sau confecționării obiectelor indicate în dispoziția articolului.

Latura subiectivă se realizează prin intenție directă. Este necesar ca falsificarea să fie efectuată în scopul folosirii documentelor, de către infractori sau de către alte persoane.

Prin rechizitoriu Gorobeț A. este învinuită anume de *confecționarea și deținerea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații*.

Prin urmare, instanțele corect au statuat că în acțiunile lui Gorobeț A. se conțin elementele componenței respective de infracțiune.

Totodată, față de cele ce preced, se impune și mențiunea că sunt întemeiate statuările din textul deciziei instanței de apel, potrivit cărora: „În apelul declarat inculpata invocă că procurile menționate nu pot servi ca obiect al infracțiunii, deoarece nu au fost confirmate conform legislației în vigoare și deci nu sunt documente oficiale.

Cu referire la argumentul respectiv Colegiul penal menționează următoarele.

Infracțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal, care este incriminată inculpatei Gorobeț A., atentează la ordinea stabilită a autentificării documentale a faptelor ce au importanță juridică. În calitate de obiect material al infracțiunii sivesc documentele oficiale, imprimantele, ștampilele sau sigiliile.

În acest sens, Colegiul penal indică că, potrivit orientărilor de practică judiciară expusă în textul deciziei nr.4-lril-2/2014 din 20 martie 2014 a Colegiului penal a Curții Supreme de Justiție, care a avut ca obiect de dispută interpretarea noțiunii de „act oficial”, care cade sub incidența art. 361 Cod penal, de către Colegiul penal s-a statuat: „Astfel, se evidențiază concluzia că documentul oficial este acel document care emană de la o autoritate publică de

orice nivel sau care provine de la un terț, dar primit de o autoritate. Deci, noțiunea „document oficial” se referă nu doar la „documentele eliberate de autoritățile publice”, dar și la documentele prezentate autorităților publice”. În această ordine de idei, luând în considerare conținutul art. 6 al Legii RM privind accesul la informație, documentul oficial poate să apară și sub forma documentului privat, pus la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale în condițiile legii de către alți subiecți de drept. În dependență de autorul documentului privat, ele pot fi documente private întocmite de persoane fizice sau documente private întocmite de persoane juridice de drept privat. Trebuie de menționat că, în primul rând, documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când asemenea documente sunt supuse procedurii publice de autentificare a documentelor create. Tocmai această procedură conferă documentului un caracter oficial, adică un caracter de drept public. În al doilea rând, documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când asemenea documente sunt primite oficial de persoana juridică de drept public, după care se află la dispoziția acestei persoane în legătură cu soluționarea problemei reprezentând obiectul de referință al documentelor primite. Deci, documentelor private li se recunoaște posibilitatea de a deveni documente oficiale. Momentul convertirii documentelor private în documente oficiale este desemnat prin punerea acestuia la dispoziția organelor sau a persoanelor oficiale în condițiile legii.

În concluzie - momentul înregistrării documentului privat de către organul sau persoana oficială este momentul convertirii documentului privat în document oficial. Așadar, punerea la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale a documentelor private în cazul în care sunt îndeplinite condițiile legii, conferă acestor documente aptitudinea de a evalua în obiect material (produs) al infracțiunilor prevăzute de art. 332 Cod penal, falsul în acte publice și art. 361 Cod penal, confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale. O cerință obligatorie, în sensul alin. (1) al art. 361 Cod penal, este că confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false trebuie neapărat să acorde drepturi sau să elibereze de obligații.

Colegiul penal menționează că, procurile specificate au fost prezentate instanței de judecată în cadrul examinării dosarului civil nr.2-776/10, iar prin hotărîrea Judecătorei Briceni din 23.07.2010, procurile menționate au fost recunoscute drept valabil perfectate, ele au acordat drepturi, respectiv producînd efecte juridice întrucît au stat la baza emiterii hotărîrii judecătorești nominalizate prin care a fost recunoscută valabilă tranzacția de vânzare-cumpărare a unor bunuri imobile, încheiată între Gorobeț V. și Pavaloi I. ultimul acționînd în baza procurilor din numele proprietarilor de cote valorice, s-a recunoscut dreptul de proprietate și s-a dispus înregistrarea tranzacției. Astfel, din considerentele menționate supra, procurile în cauză sunt considerate documente oficiale, constituind obiectul material (produs) al infracțiunii prevăzute de art.361 Cod penal (f.d. 14-18, V-I).

Luînd în considerație cele menționate, Colegiul la fel ca și instanța de fond concluzionează asupra vinovăției inculpatei Gorobeț A. în comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin. (1) Cod penal.”

Pe cale de consecință, în contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că concluziile la care a ajuns instanța ierarhic inferioară privitor la vinovăția inculpatei sunt corecte și corespund materialului probator.

În virtutea considerentelor expuse supra, constatînd că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel în privința lui Gorobeț A., nefiind identificată de instanța de recurs prezența vreunei erori judiciare, care ar putea servi drept temei de casare a deciziei recurate, Colegiul penal consideră ca fiind neîntemeiate criticile formulate de către inculpată în cererea de recurs ordinar deferit spre examinare.

În consecință, Colegiul penal conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărîre legală și întemeiată de menținere a condamnării inculpatei în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 60 Cod penal, astfel că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de inculpată, iar prin urmare acesta este inadmisibil.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpata Gorobeț Angela Leonid, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 aprilie 2015, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 14 august 2015.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru